

Director:
Pr. Ioan MoțaABONAMENTUL:
Pe un an: 80 Lei.
Foaie poporală.

Prim-Redactor:

Dr. Ion I. Moța

Redacția și Administr.
Orăștie (jud. Hunedoara).
Apare în fiecare Joi.

LIBERTATEA

Noi frământări mari, în toată țara.

De când am trimis numărul din urmă al foii „Libertatea“ (la 19 Mai a. c.) prin care vesteam pe abonați că nu o mai putem scoate până la toamnă, — s'au petrecut în țară întâmplări atât de mari, încât ne e peste putință a lăsa pe cetitorii noștri să oarbească în întunec și să fie zăpăciți de valurile de vorbe pe cât de răsunătoare pe atât de nesincere (una spunând și alta gândind), cu cari gazetele partidelor politice vechi, dau năvală asupra poporului, încercându-i dreapta și buna lui judecată.

De aceea am hotărât, că, pe lângă câtă jertfă toată, să tipărim de nou „Libertatea“ cel puțin 2 luni de zile, până țin pregătirile pentru alegeri, până trec alegerile, ba și după ele, pentru a călăuzi dreapta judecată și abiruințelor și-a căderilor din alegeri.

De aceea salutându-ne vechii și bunii noștri cetitori, le zicem:

Iată „Libertatea“ e de nou la postul de veghe și de cinstită sâtuitoare! — Bine v'am găsit iarăși!

Ce s'a întâmplat?

Vom povesti pe scurt: Doi învățați francezi, mari meșteri în chibzuirea și cumpănirea de socoteli a marilor întreprinderi de ori-ce fel, în deosebi în socotelile celor mai mari întreprinderi pe lume, cari sunt statele, — au fost poștiți chiar de guvernul trecut al dlor Iorga-Argheoianu, să vie în țară, să iee ei, ca străini nepărtinitori, în judecare bugetul statului nostru, să vadă venitele și cheltuielile lui, și să spună: unde văd ei vina, că acest buget merge schiopătând tot mai rău, se încheie cu perderi tot mai mari, — lucru pe cari îl vedem și noi, dar ru șlim în ce chip s'ar putea ieși din acest năcaz?

Judecătorii streini.

Și au venit d-nii Rist și Auboin, oamenii de încredere ai Băncii Naționale a Franței, și după cercetări până în toate tainele Ministerului de Finanțe, după vre-o 2 luni de muncă, și-au dat „raportul“, părerea. — În acel raport au spus deschis, pe față, că țara e foarte prost condusă și toată gospodăria ei și nu numai de acum ci — de un lung sir de ani!

Dacă cei dela cărma țării li-au cerut să arate greșelile gospodăriei țării, — apoi învățații Francezi le-au arătat, și cât de multe au fost acele greșeli, și cât de vechi! Cam dela război încoace, s'au ținut lanț! Ele se numesc: risipă fără minte din averea țării, fiecare guvern fiind să deie cât mai grasă răsplată alergătorilor și urlătorilor săi din alegeri! Au făcut-o când au fost la guvern și liberalii, și averescanii, dar nici unii ca național-țărăniștii, cari înființând vestitele Directorate, au mai încărcat țara cu atâta slujbași cât 7 ministere, apoi cu Casele autonome, cu regiile autonome, alte roiori de nenumărați slujbași! Așa gospodăria țării a trebuit să ajungă la fundul sacului, ba să roadă și sacul, când nu mai era ce scoate din el!

Urmarea acestui raport.

Cetind guvernul acest raport, l'a ținut ascuns vre-o 2 săptămâni. Dar ziarele nu-i dau pace: Arată raportul pricepătorilor francezi! Să-l vedem și noi! Cetind și Regele acel raport, a chemat pe ministri la sfat și le-a cerut: să arate în ce chip gândesc ei că pot pune capăt luncării în prăpastie mai departe? Și le-a cerut să facă din pământ rost să plătească restanțele de salare (plăți) a slujbașilor de obște, prin ce s'ar înviora îndată piața de toate. Și fiindcă nici un ministru nu a putut arăta Regelui de unde crede că poate face rost de bani, — guvernul, neputând împlini ce i-se cerea, — și-a dat „demisia“ (adecă s'a lăpădat de slujba ce o avea).

Titulescu.

Atunci Regele a chemat pe Titulescu, Ministrul țării noastre la Londra, și i-a cerut să cerceteze forma el un guvern cu lamura din toate partidele, doar așa pot face, toți la un loc, un lucru mai bun. Dar capii partidelor vechi, cercetați de dl Titulescu și poștiți a veni în jurul lui spre a face un guvern tare, au spus aproape toți: Bine, venim, dar arată-ne „programul“ (planul) după care vrei să conduci trebile țării? Liberalii însă au spus: de Titulescu! Ne chemi la o conducere care ar avea rostul de a cruța, a ușura bugetul. Vedem că e bine la ce ne chemi. Inșă ca să cruțăm, ar trebui să înlăturăm toate îngreunările ce s'au făcut în cei din urmă 4 ani (sub național-țărăniștii, prin Directorate și celelalte). Dar puși noi la aceeași masă, firește că ei nu s'ar învoi la acele înlăturări și am ajunge prea curând a nu ne înțelege între noi, acolo în guvern. De aceea, mai bine nu intrăm dintru început.

Titulescu s'a dus la Rege și i-a arătat că — nu-și poate împlini însărcinarea avută. Regele l'a descărcat de ea.

Dr. Vaida la rând.

A chemat Regele pe dl Dr. Alex. Vaida, încredințându-i d-sale: să cerceteze a forma tot un guvern de „concentrare“ (de adunare laolaltă a partidelor) mai restrâns, adecă fără liberali.

Dl Dr. Vaida s'a dus pe la capii celorlalte partide: Averescan, Liberal-georgist, al dlui Goga, alui Dr. Lupu, al socialiștilor, — și toți, dela unul până la celalalt, au respins a intra în guvernul de concentrare prezidat de Dr. Vaida. Căci toți se așteptau la un guvern prezidat de dl Titulescu, dar la acesta nu. — Acum, spun bărbaii politici, dl Dr. Vaida trebuia să facă ce a făcut Titulescu: să meargă la Rege și să-i spună: Însărcinarea de a aduna partidele pe lângă mine, nu a reușit, mă dau napoi... Dar dsa a zis: Fac dară guvernul numai din național-țărăniștii mei! — Și l'a făcut.

Prefecți noi, primari, și — alegeri!

Îndată dl Dr. Vaida a înlăturat pe toți Prefecții din capul Județelor

și a numit pe alții, numai din partidul d-sale! Și pe toți primarii orașelor. Ba și pe sate schimbă la ei cu zor. Pentru ca în alegeri să aibă în ei puternici agenți printre popor.

Și a pus zi de noi alegeri de deputați pe 17 Iulie, alegeri de Senatori pe 19 Iulie. Și s'a pornit involburarea poporului!

Celelalte partide.

Toate celelalte partide au ridicat furtună de protestare (cuvinte de împotrivire) spunând că asta nu se poate, ca guvernul care a fost înlăturat abia acum un an, ca neputând da țării binele așteptat dela el, ba izgonit chiar ca risipitor, să fie acum chemat de nou în capul mesei! — Dar dl Dr. Vaida se ține tare pe scaun, și dacă partidele românești nu i-au dat sprijin, a mers la partidul săsesc, la cel evreesc și la cel maghiar, invitându-le să încheie cu dsa „pact de alegeri“. Și

De unde vine răul cel mare?

Iaca de unde: De acolo, că guvernele țării noastre, țin una și bună: *Trebuie să plătim la zi și la punct, ratele datoriilor noastre către marii bancheri străini!*

Țări mari ca Anglia, au dat de știre, că: *amândă* plata acelor rate, până când o vor putea plăti ușor. Numai ai noștri conducători se fac mai bravi ca Englezii și ca Americanii și ca toată lumea, și spun: Eu plătesc! Plângă și piară copiii țării, dar hahamii să aibă aur!

Urmând pe acest drum, — țara se va scufunda, va cădea în stare de bancrută, ca negustorul care nu mai poate merge nainte, ci e silit să-și vândă altuia tot din prăvălie și el, de-i place, să între ca „călfă“ (slugă) la acela!

Spre aceasta caută să ne împingă blăstămații bogătași streini, — de frica căroră ai noștri tremură!... Din această frică urmează toate relele în care ne zbatem!

Și de aceea: în fața acestor fricoși, *poporul nostru întreg trebuie să ridice pe fiii săi cei mai plini de inimă și să-i trimită în sfatul țării, pentru ca, prin ținuta lor inimoasă, să pună capăt gâtuirii mai departe a țării, din partea acelor bogătași!*

Pilda altor datornici.

Dacă d-ta, om bun și cu avere, ai avut un an rău și mergi la creditorul dtale cutare, dela care te-ai împrumu-

Sășii și Evreii au primit îndată acest pact! Ei merg mână 'n mână cu guvernul în alegeri (împotriva celorlalte partide românești). Ungurii nu s'au hotărât încă. Dar se pare că și ei se rup în două și o parte a lor va merge cu guvernul. — Fi-rește din asta vor frage mare folos pentru ei și neamul lor și Sașii și Iidanii și Ungurii!

Alegeri foarte aprinse.

Venirea guvernului Vaida a furburat adânc pe toate partidele politice, cari toate vestesc că vor da o luptă foarte aprigă în aceste alegeri. Ele merg cu nădejdea — cum se vede din scrisorile foilor lor conducătoare, — până acolo, că nădăjduesc a trânti guvernul în alegeri. — Dar asta e, pentru cel ce cunoaște țara și poporul, o nădejde deșartă. Oamenii guvernului și trimișii (agenții) lor, știu să facă așa fâgăduinși mulșimii ușor crezătoare, încât aceea se amestece ușor de vorbele lor meștere și — merge „cu puterea“. După alegere apoi, vede că — totul a fost „umbră și vis“...

tat cu o sumă de bani și-i spui: Domnule, ori prietine, uite, avem an slab, nu mă pot ținea de „rate“. Dă-mi așteptare de plată pe vre-o jumătate de an sau un an! Și te rog mai scade-mi și cametele, că mă sufoc. — Oare acela nu ți-a da răgazul și nu-ți va asculta cerearea de scădere? Negreșit ți-le dă, dacă nu e nebun sau mișel.

Iar de nu-ți dă, îl vezi până'n fundul sufletului, că: vrea să te strângă de gât, să te sărăcească, *să te scoată din casă, ca să între el în ea și tu să ajungi sluga lui, în curtea ta!* Și atunci, față de acel mișel de creditor, vei ști să-ți iei măsurile potrivite de apărare!...

Apoi chiar așa-i și cu Statul! Statul nostru — ca și zeci de altele! — a avut „an rău“, ba ani răi prea mulți, de nu-și poate plăti ratele, foarte grele.

Ce cerem noi conducătorilor noștri de țară? Să arate bancherilor, străini cu ce greutate ne luptăm, (dar ei le știu prea bine!), — și să le ceară: *amânarea ratelor* pe vre-un an doi, sau macar *rărirea lor!* De nu ni-o dau, arată că sunt *dușmani cănoși și ascunși ai noștri*, cari doresc și urmăresc sufocarea noastră, să se facă stăpâni pe tot bunul nostru, pe țara noastră, în care noi să ajungem slujii nevolnice și nenorocite a lor!

Ce să cereți candidaților?

De aceea în alegerile ce vin, fraților țărani, vă jurăm

Votați cu toții semnul: Gardul de fier!

pe ce aveți mai bun, să nu mai dați votul vostru, decât acelor candidați (doritori de deputație) cari se leagă înaintea voastră cu jurământ, că îndată ce merg în sfatul nou al țării, — pun pi ciorul în prag și opresc guvernul a mai plăti pe o vreme oarecare ratele datorită țării către ne-sătuii bogatași străini, — ci oprindu-le pe acelea aci în țară, fac să se învârtă acei bani aci între noi, să avem cu ce cumpăra unii dela alții și să avem puțința a ne vinde unii al-tora ce avem de vândut, — Că de nu facem așa, ci tot banul ce-l putem agonisi, îl trimitem lor afară din țară, noi în scurtă vreme murim strânși de gât, sufocați de sărăcie!

Cine va cere acest lucru cu glas mai răsunător?

Cunoscându-ne oamenii, știm bine, că acest lucru nu-l vor cere așazi-sele „partide politice“ vechi, cari țin la aceea, că, chemate mâne-poi-mâne la guvern, să nu fie „stricate“ cu jupânii aceia de pe sacii de aur...

Pentru ca să se ceară dar acest lucru, trebuiesc trimiși în parlament bărbați inimoși ai partidelor cari au mărturisit-o și au dovedit-o, că nu se uită în gura jidanilor, ci se uită la năcazul Românilor și a țării lor!

Cel dintâi între partidele de acest fel, este partidul național-creștin al dlui CORNELIU ZELEA CODREANU și soții, zis „Garda de Fier“, — partid al cărui membrii și-au sfințit credința și lupta lor prin suferință grea în închisori.

Vor fi între celelalte partide unele aplicate spre această cerere în folosul țării, — de pildă socotim că o va cere și partidul nou al dlui Octavian Goga, — dar mai presus de toate dărz și neînduplecat va fi la postul său partidul creștin-român alui Corneliu Z. Codreanu: Garda de Fier!

Ce cere „Garda de Fier“?

„Garda de Fier“ nu cere însă numai acest lucru, — ci ea mai cere, pentru a avea aici o adevărată Românie, în care Românii să fie singurii și adevărații stăpâni:

Ca ori-ce izvoare de venit cari se dau cetățenilor ei pentru a prinde putere și a fi apoi și statului de folos, să se dea în întâia linie Românilor, ba chiar numai Românilor și copiilor lor! Că doar țara asta cu sângele lor s'a susținut prin veacuri, cu sângele lor și-a zmulz neatârna-rea și mărirea la care a ajuns, — nu cu perciunii unora, cu cizmele lungi a lungăilor cutari, nici cu pin-tenii sau mustețele celorlalți.

Azi ugerul cel cu multe țite al țării, e dat mai ales gurilor străine. Ți-i și scârbă să vezi ce guri spurcate, umbrite de nasuri corioate, sug de rup la acele țite, și câte poro-dite și potrozuri streine pe lângă aceștia, iar fețe de Români curați și vrednici abia vezi printre ei! Să fie dați în lături acești necredincioși sugători, și să se facă loc fiilor ne-amului nostru! Asta o cere „Garda“.

În Armata țării, la ce bun să ai străini, și mai ales Jidani? Ei duc acolo numai duh de necredință, îndemnuri ascunse de nesupunere la vreme de nevoie, chiar de tradare (vînzare către dușman) a luptei și a

țării! Vai de noi de-om fi lăsați în nădejdea și apărarea lor! — „Garda de Fier“ zice: Jidanii fie scoși din Armată și puși să plătească pentru scutirea lor aceasta, biruri groase, din cari să se țină bine soldatul credincios român și creștin! Tot așa de-se-voie Ungurilor, Sașilor, tuturor străinilor celorlalți, chiar creștini fiind, a-și răscumpăra slujba în armată! Slujască acolo Românii, cari însă să fie bine hrăniți, bine îmbră-

cați, bine plătiți, — tocmai din birurile străinilor necredincioși! Pe o astfel de armată se poate apoi cu nădejde răzima țara!

Și alte multe bune, — toate cele bune, în toate privințele, — le are în planurile sale „Garda de Fier“ a dlui Corneliu Z. Codreanu! — Când și numai o parte a acelor se vor împlini, o, ce Românie fericită am avea! — Iaca pentru ce vă chemăm în jurul „Gărzii de Fier“!

LISTELE „GĂRZII“ DE FIER.

„Garda de Fier“ simțind chemarea vremii, pășeste în lupta de alegeri ca voință îndoită și cu toate puterile sale! Cu atât mai vartos, că zilnic se ridică din mijlocul poporului însuși, țărani inimoși, mai ales tineri, cari îi cer să pună liste peste tot locul în țară! Căci poporul e sătul de panglicăriile partidelor politice vechi și dovedite înșelătoare de bunele nădejdi ale celor ce le-au ajutat la putere. Poporul cere oameni noi, probați prin focul suferinței pentru credințele lor! Iar astfel de oameni nu se găsesc cu suflet așa de sănătos, ca și în „Garda de Fier“ alui Corneliu Codreanu!

Pentru aceea: ridicați-vă toți câți ați dat în trecut ajutor „Gărzii de Fier“ și pășiți cu bărbăție — căci ea pune de data asta Liste de candidați în 35—40 de județe!

Din atâtea locuri i-s'a cerut până acum conducerii ei dela București, să pună liste. Și listele le cer și le pun oamenii din partea locului, cel mai inimoși! — Și ei dau dovadă de o luminată însuflețire: Fiindcă „Garda“ nu are fonduri adunate pentru a cheltui la astfel de prilejuri, cei din partea locului, punându-se candidați pe listă, pun cu voie bună ei din mână 'n mână, și fac rost, chiar pe aceste vremuri grele, de suma ce se cere la Tribunale când se înaintează lista.

Ridicați îndrăzneți în toate părțile steagul „Gărzii de Fier“.

Pentru informații îndrumări de ori-ce fel, scrieți de grab: D-lui Corneliu Z. Codreanu București, Hotel „Excelsior“. — Cei din județele: Arad, Severin, Caraș, Timiș, Alba, Făgăraș, Sibiu, rugăm să ne vestiți și pe noi despre mișcarea de acolo.

In Județul Hunedoara.

Județul Hunedoarei a dat dovadă și în rândul trecut, de o frăsărire destul de viuă la dragoste pentru „Garda de Fier“. La toate secțiile de votare Români iubitori de o viață nouă în statul nostru, au votat cu Garda.

De data asta se va pune de nou Lista „Gărzii“, în cap cu solul cel mai chemat al ei în mijlocul nostru, cu dl Dr. Ion I. Moța și încă 8 candidați luați din toate părțile județului.

Toți câți vă interesați de această inimoasă și românească mișcare: scrieți de grab la redacția acestei foi la Orăștie, sau pe adresa D-lui Dr. Ion I. Moța, arătând cari sunteți cei mai dornici de a lua parte, și cui să scriem, cui să trimitem tipărișuri și îndrumări de ori-ce fel? Arătați în ce măsură poporul e aplicat pe acolo a veni cu „Garda de Fier“?

Semnul „Gărzii“.

Este tot cel din trecut: Un gard de fier, așa cum îl arătam în chipul de aci:

Acest semn înseamnă, că: Noi ridicăm gard de fier în calea răilor lumii cari cearcă să calce moșia românească și drepturile poporului românesc în casa lui, în țara lui! Peste multe garduri de nule și de lemn aceia au trecut, cât peste ele, cât pe sub ele, — răpind Românilor pânea dela gură, — peste gardul de Fier al „Gărzii“ — nu vor trece! Căci voinici cu brațe de fier cu pumni de fier stau la spatele lui, strigându-le și arătându-le; că:

Pe aicea nu se trece!

La această luptă de viteji, Vă chemăm, frați Români, mai ales pe cei tineri, dar și pe bătrânii în ale căror pepturi mai bat inimi tinere!

— Dar se vor izbi de gardul de fier al Gărzii și de pumni ei — și tâlharii de prin feluritele partide politice, cari se duc la guvern cu straița goală 'n spate și când pleacă peste un an de acolo, au ascunse prin Bănci, colo 19 mi-

lioane. dincolo 60—70 de milioane, de tot 90 de milioane în 2 ani, — cum se dovedi de un mândru „om politic“ careva nu de mult... Și acești jăfuitori ai averii țării se vor întâlni cu țepele din gardul de fier al Gărzii, și pe sama lor se vor ridica — furci de fier!

Cei ce așa socotiți că e drept și bine pentru țară și pentru curățirea ei de toți mișei, — intrați în „Garda“.

N'asteptați ce nu putem.

Ar trebui să mergem prin toate satele județului, ba ale țării. N'o să putem. N'avem bani de cheltuială și pe alocuri ne vor sta jandarmii în cale. — Vom merge totuși pe unde numai vom ajunge. Iar de acolo vom trimite în laturi, în jur, apostolii nostri mici și buni, frați din popor, cari ei să ducă vorba și lucrul nostru mai departe. — Fiecare gardist să se socoată și soldat și conducător! Să n'astepte tot altul să-l conducă. Omului voinic nu-i trebuie cârjă! Și Gardistul nu e numai un voinic, ci — un viteaz!

Zile de vitejie, și — de jertfă!

Zilele acestea sunt și de vitejie, dar și de jertfă. Cei dela conducere

jertfesc ce pot și cât pot. Poate-că puțin pot, dar tot cât au, jertfesc: și tihnă, și linște, și bani...

Așa să facă ceilalți toți: Să ajute care cu ce pot mișcarea și lupta! Ei vor fi arătați lumii și lăudați pentru vrednicia lor:

Să aboneze fiecare, din al său, foaia asta, pe vremea alegerilor, pentru 4—5 vecini din satul său!

Dăm cu numai 20 Lei foaia pe această vreme trimisă pe adrese deosebite. — Celor ce cer 5 sau mai multe foi la oală, pe o adresă (pentru a le împărți ei acolo celorlalți) li-o dăm cu numai 15 Lei.

Puneți-vă 5—10 inși și trimiteți bani cu un singur Mandat postal (având o singură cheltuială de poștă), pe adresa: „Libertatea“, Orăștie (jud. Hunedoara).

Apoi: Cei cari ne înțeleg strâmtorarea și lipsa, să adaugă, pe lângă un abonament două, — și ceva ajutor, care cât poate, pentru cheltuielile de alegere.

NOUTAȚI

Știre frumoasă ne e dat să putem aduce celorlor: Redactorul foi noastre, tinerul avocat Ion I. Moța și-a susținut zilele acestea (la 15 Iunie) în fața Juriului Facultății de Drept dela Universitatea renumită din Grenoble (Franța), teza sa de Doctorat: „Siguranța juridică în Societatea Națiunilor“, cu strălucită reușită, primind pe urma acestei teze titlul și diploma de Doctor în științele de Drept dela acea Universitate.

Redactorul nostru și-a început studiile în știința Dreptului la Universitatea din Paris, apoi le-a urmat la Cluj, unde însă, întrând în marea mișcare studențească de luptă împotriva primejdiei evreești, a ajuns a fi, — împreună cu soții de luptă Corneliu Z. Codreanu, Radu Mironovici, Corneliu Georgescu, Ilie Gârneață și Tudose Popescu, areștați la București și închiși la Văcărești. Dar din Universitate au fost eliminați. Așa tinerul Moța s'a întors în Franța la studiu, alegându-și de data asta Universitatea din Grenoble, cu nume de universitate în care duhul creștin e mai sănătos decât aiurea. — Dela această Universitate se întoarce acum acasă cu Diploma de Doctor, câștigată pe urma unei lucrări și gingașe și grele, ca aceea despre: „Siguranța juridică în Liga Națiunilor“, siguranță pe care d-sa o dovedește a fi mică de tot, dacă nu chiar nimicală, — într-o vreme când atâta își pleacă capetele și cădelnișează acea Ligă a Națiunilor, care e de fapt o încercare a atotputerniciei internaționale evreești, de a avea un început de Guvern peste tot pământul, condus din umbră, de ei, după jintele lor de a umili pe cei ce nu li-se pleacă fără murmur, și de a-și sfatornici atotputernicia lor peste tot. A te atinge de această instanță și iscoadă „internațională“ și a dovedi că poarele nu au nici o siguranță juridică înfrânsa, e o îndrăzneală, pe care tinerul avocat Ion I. Moța a avut-o, și pentru care Universitatea din Grenoble l-a încununat cu titlul și diploma de Doctor în științele de Drept obținută cu mențiunea cea mai înaltă: cu „foarte bine“.

N'am avut puțința a alătura la acest număr Mandate postale pentru trimis bani. Dar la ori-care oficiu postal găsiți Mandate postale. Cei ce nu le prea știți scrie, rugați în poștă pe ori-care, că vi-l scrie.

Nu arunca

această foaie, ci dă-o la altul s'o cetească, cu îndatorirea, ca și el s'o dea mai departe. Să ne facem toți — poștă vie.

Votați cu toții numai semnul gardul de fier!